

✓ ۱- تعریف متافیزیک حضور چیست؟

یعنی نوعی پیش شناخت عقلانی که فلاسفه از افلاطون به بعد در ذهن خود مسلم فرض می کردند؛ نوعی وجود مطلق ، اصیل و مرکزی حاضر در ذهن (متافیزیک حضور) که سرآغاز معارف و شناخت عقلانی است . از نظر دریدا یکی از اصول حاضر در ذهن ، برای نمونه حضور اولیه و مفروض خیر و اعتبار آن در عقل است . اما همین خیر در تقابل با آن چه نیست یعنی شر تعریف می شود از این رو دریدا نتیجه می گیرد که متافیزیک حضور در کل فلسفه غرب از دوران باستان تا امروز به ناچار اسیر یک (تقابل دو گانه) بوده است . بدین معنی حضور و ارجحیت خیر در مقابل شر ، حضور و برتری مرد در تقابل با زن ، حضور و اهمیت هستی در تضاد با عدم همواره حضور را قطعی دانستند و با غیاب آن به هستی شناسی پرداخته اند ، در شالوده شکنی غیاب را اصل و مقدم بر حضور فرض و بررسی می توان کرد (متافیزیک عبارت است از تمام معارفی که تنها از طریق عقل به دست می آید - حضور یعنی حاضر یا حاصل در ذهن)

بنیانگذار تفکر ساخت شکنی یا شالوده شکنی ، ژاک دریدا

شالوده شکنی وام دار تئوری های ساختارگرایان و پس اساختارگرایان است

شالوده شکنی در داستان فیلم دیگران **The others** (قابل دو گانه مرگ و زندگی)

✓ ۲- تفاوت اصلی فرمالیسم با ساختارگرایی در چیست؟

نقد ساختارگرا همانطور که از نامش بر می آید به ساختار روابط اجزای یک کل می پردازد و برای رسیدن به هوف همانند نقد فرمالیستی به شکل و صورت اثر اهمیت می دهد اما نقد فرمالیستی فقط به بررسی روابط اجزای یک اثر خاص می پردازد - نقد ساختار گرا در صدد کشف آن روابط اصلی و بنیانی است که قابل تعمیم به همه موارد باشد - نقد فرمالیستی جنبه های تاریخی اثر را به هیچ می گرفت و بدان توجه نمی کرد اما در بعضی از اثار متنقده ساختارگرا توجه به ریشه های تاریخی ساختار های بدست آمده دیده میشود . اگر فرمالیستها انسجام روابط تمام عناصر تشکیل دهنده یک غزل خاص را بررسی می کنند ، ساختارگرایان به بررسی روابط و ساختار مشترک آشکار و پنهان نوع غزل به طور کلی می پردازند.

✓ ۳- زمانیکه ضمیر ناخود آگاه بر شکل گفتار و نوشتار ما تاثیر می گذارد این تاثیرات چگونه اشکار می شود؟ (تاثیر فشار در ناخودآگاه در گفتار و نوشتار به چه شکلی بروز می کند؟)

گاه به گاه تمایلات و اپس زده در ناخود آگاه در زندگی روزانه ما نیز ناخنک زده ، بدن اختیار ماخود را می نمایاند که فروید از آن به لغزش های زبانی ، لغزش های قلمی و لغزش های رفتاری یاد می کند . خاطرات و عوامل ناراحت کننده و ارضا نشده ای که به ناخود آگاه رانده میشوند ، در لغزش ها و تپق های گفتاری و رفتاری خود را نمایان می سازند .

✓ ۴- آشنایی را تعریف کنید؟

آشنایی زدایی یعنی زدودن غبار عادت از روی مفاهیم ، واژه ها و تصاویر شعری وارائه بیانی اعجاز آور و ابداعی از مفاهیم تکراری و معمولی و مالوف (آنجه مشخصه زبان ادبی است و آن را از سایر صور سخن متمایز می کند این است که زبان ادبی ، زبان معمول را به روش های گوناگون تغییر شکل می دهد . زبان معمول در ادبیات با شگردهای خاص شاعر و نویسنده ، تقویت ، فشرده و تحريف و موجز ، گزیده یا حتی واژگونه می شود در نتیجه زبان ادبیات غریب می شود و به تبع آن دنیای مالوف ما در ادبیات به یکباره نا آشنا می گردد . در زبان ادبی آشنایی ، ما را به دریافتی مهیج و جدید و جان دار از زندگی سوق می دهد . پس ادبیات و هنر ناب ، بر سر راه مخاطب خود مانع می گذارد و برخلاف بعضی نظریات ، مفاهیم را آسان و قابل دسترسی نمی کند)

✓ ۵- چهار مورد از خصایص (آثار) مکتب «پست مدرن» را بنویسید .

الف) عدم ثبات و پیش بینی پذیری ب) عدم قطعیت ج) ایجاد ژانرهای جدید (دققت در اسرار ناپیدای جهان - ساختار پیچیده آثار داستانی - فهدنگ معاصر - اهمیت دادن به گذشته البته نه با ساده انگاری بلکه با نوعی طنز و نقد - امتراج رئالیسم با جادو واسطه - نوشن داستان درباره خود داستان

۶- ویژگی های دوران پست مدرنیسم:

اعتماد نکردن به خرد - نفی امانیسم یا انسان محوری - داش تقدیسی ندارد و نمی تواند حقایق را بر انسان آشکار کند - احترام به سنت های اخلاقی گذشته بر اساس اصل نسبیت - احترام به تفاوت های فرهنگی و اجتماعی - اعتقاد نداشتن به آینده ای درخشان - مهاجرت از شهرهای بزرگ و آلوده به شهرهای کوچک - اعتقاد به کثrt گرایی بر اساس اصل نسبیت -

✓ ۷- چهار مورد از ویژگی های دوران مدرنیسم را نام ببرید؟

خرد باوری - قداست داش - سنت گریزی اخلاقی - بدگمانی به تفاوت فهدنگ ها - اومانیسم - محوریت دنیای غرب - تاکید بر همانند شدن های اجتماعی و فرهنگی - اعتقاد به آینده ای شکوفا و خوش بینی نسبت به وضعیت اجتماعی و فرهنگی مدرن - زندگی در شهر های بزرگ - سنت گریزی اخلاقی

اغاز گران و پیشگامان داستان پست مدرنیستی : ولادیمیر ناباکف (کتاب آتش رنگ پریده) - گابریل گارسیا مارکز (صد سال تنها بی و داستان های کوتاه) - خورخه لوئیس بورخس

در تئاتر : بر تولد برشت - ساموئل بکت تأثیر گذاران سینمایی بر ادبیات پست مدرن : ژاک لوک گدار - فلینی - آنتونیونی - کوبیریک

نویسنده‌گان و شاعران : آلن گینز برگ - توماس پینچون - جان بارت - آلن رب گریه نظریه پردازان و منتقدان این مکتب : لیوتار - دیوید لاج - امبر تواکو - جان بارت ویژگی های مکتب مدرن (آثار ادبی مدرن) : تئوری پردازان این مکتب : فاکنر - الیوت - ازرا پاند

۱-نگرش ساده انگارانه نسبت به جنگ جهانی - ۲-تاکیر بر بیگانگی هنرمند و مطربود بودن او در جامعه عوام - ۳-نقد نظام اجتماعی دوران بورژوازی قرن نوزدهم و جهان نگری آن - جریان سیال ذهن در آثار مدرن ظاهرا غیر واقع گرا اما درجه تایید و تاکید بر واقعیت مطرح شده است - شناخت همین جهان کنونی - رعایت قوانین و قواعد هر ژانر ادبی - تاکید بر ادبیات عالمانه و روشنفکرانه و دهن کجی به فرهنگ عامیانه کوچه و خیابان

داستان علمی - تخیلی سبیرپانک ارجمله زیر مجموعه های شاخص و اصلی ادبیات پست مدرنیستی است - از شاخصه های ادبیات پست مدرن ، امیزش ادبیات والا با ادبیات توده است - ژانر سبیر پانک با امتزاج دو واژه (سبیر) (اشاره به علوم پیشرفته سبیرنیکی و هوش مصنوعی) با واژه (پانک) (اشاره به فرهنگ پیش پا افتاده کوچه) ترکیبی از فرهنگ والا و پست ساخته است .

ویژگی های داستانهای سبیرپانک :

۱) تمایز میان گذشته و آینده واکنون وجود ندارد ۲) تاکید بر ویژگی های زیستی - رایانه ای - بیوتکنولوژی - انسان - ماشین

۳) تاکید بر مهندسی ژنتیک و سلطه آن بر زندگی انسانها ۴) پیشرفت‌های آینده از هم اکنون فرسوده و تاریخ مصرف گذشته مطرح می شوند ۵) نگرش روان پریشانه به دنیا تحت کنترل شرکت‌های فرامیلیتی انتقاد از پست مدرنیسم :

۱-پست مدرنیسم چیزی نیست جز مدرنیستی که عامه پسند شده

۲-پست مدرن ، بازنویسی دوباره مدرنیسم است ۳-نگرش پست مدرن با نفی واقعیت ، جهان را به نوعی هرج و مر ج و آثارشی می کشاند

۴- ادب پست مدرن برای مشکلات دوران معاصر ، هیچگونه راه حل قابلی ارائه نمی کند .

✓ ۸- جایگاه نشانه در دستگاه منسجم زبان از دیدگاه دو سوسور چیست؟

واژه یک نشانه است که به عنوان دال بر معنا و مفهوم خود دلالت میکند . رابطه بین دال و مدلول اغلب قراردادی است

✓ ۹- مفهوم «شکل یا فرم» در دیدگاه فرمالیست ها چه تعریفی دارد؟ (در دیدگاه منتقدان پیرو فرمالیسم ، فرم یا شکل چه تعریفی دارد)

هر عنصری که در ارتباط با دیگر عناصر یک ساختار منسجم را بوجود آورده باشد . به شرط این که هر عنصر ، نقش و وظیفه ای را در کل نظام همان اثر ایفا کند .

✓ ۱۰- اسطوره را تعریف کنید؟

استوپره ، بینش و تفکر بشر ابتدایی در برخورد با جهان پیرامون خویش است . اهمیت اسطوره از آنجاست که بشر باستانی بدان اعتقاد راسخ داشت -

✓ ۱۱- در دیدگاه الیاده یکی از مهمترین خصوصیات اساطیر چیست؟

به نظر الیاده ، اسطوره بیانگر تاریخی مقدس و سرگذشتی قدسی است . شخصیت های این سرگذشت همیشه برتر از انسانند و در نظر منتقدان بدان ، این روایات ، بیانگر حقایقند نه تخیلات - آنچه نظر الیاده را در اساطیر بیش از هرجیز به خود مشغول داشت ، مساله زمان بود . الیاده یکی از خصوصیات بسیار مهم ادب و رسوم اساطیری را ، مبارزه در مقابل زمان گذاری تاریخی میداند از نظر انسان باستانی ، زمان گذرا سبب مرگ و فنا میشود .

✓ ۱۲- پایه و اساس مکتب فمینیسم بر چه اصولی استوار است؟

الف) تسلط همه جانبه مردان بر آفرینش و تحول اثار ادبی در طول تاریخ ، بدون توجه به طرافت ها و دغدغه های زنان

ب) سلب فرصت رشد و آفرینش ادبی و هنری از زنان توسط مردان - انتقاد دیگر فمینیست ها این است که در اغلب آثار ادبی با نگاهی جانبدارانه ، زن به عنوان موجودی منفی ، دروغگو ، محظا و ریاکار به تصویر کشیده شده است

اولین توجه جدی به مسائل زنان در اثر خانم مری ولستون کرفت (در کتاب پشتیبانی از حقوق زنان) - مقالات ویرجینیا وولف - خانم سیمون دوبوار (کتاب جنس دوم) به مساله انفعال و در سایه قرار داشتن زن در جوامع غربی در مقابل مرد پرداخت

از دیگر فمینیست های معاصر : خانم کیت میلت (کتاب سیاست شناسی جنسی)

طرفداران مکتب اصالت زن از اندیشه های ژاک دریدا و میشل فوكو استقبال می کنند - فیلم لورل هارדי (با طرح دنیای بدون زن نوعی زن ستیزی آشکار دیده میشود)

✓ ۱۳- اساس نظریات پیروان مکتب هرمنوتیک بر چه پایه ای استوار است؟ (اعتقاد اصلی متفکران هرمنوتیک جدید چیست؟)

این متفکران(هرمنوتیک جدید) رسیدن به غرض اصلی مولف یا شاعر یا پدید آورنده اثر ادبی را ناممکن و حتی غیر لازم تلقی و تفسیر می کنند. (عمده نظرات : متن غیر از معنای آن است - فهم هر متنه نیاز به پیش فهم دارد .)

۱۴- مختصرًا درباره هرمنوتیک توضیح دهید.

هرمنوتیک یا تفسیر شناسی در غرب دراصل به معنی علم تفسیر کتاب مقدس است که از قرن نوزدهم به بعد معنای آن توسعه یافته و به تفسیر متون دیگر از جمله متون ادبی نیز اطلاق میشود این خواننده است که به متن ادبی حیات و معنا مید هد؛ هر متنه قبل از خواننده شدن فعالیت ندارد . هر خواننده با توجه به شرایط خاص زمانی ، زبانی ، مکانی و فکری خود از متن معنا و تفسیر منحصر به فرد دریافت می کند .

معروفترین فلاسفه و نظریه پردازان که به مباحث هرمنوتیک پرداخته اند : فردیش شلایر ماخر (کتاب هرمنوتیک و نقادی ، نخستین کسی بود که مسائل مربوط به فهم متن و هرمنوتیک را از حوزه تفسیر کتاب مقدس به فهم دیگر متون توسعه داد)- ویلهلم دیلتانی (نویسنده کتاب زندگی شلایر ماخر ، پیرو او محسوب میشند)- اریک دانلد هرش (اعتبار تفسیر ، از پیروان هرمنوتیک سنتی) - هانس گتورگ گادامر(از متفکران هرمنوتیک جدید است ، کتاب حقیقت و روش) - هانس رابرت یاس(تحکیم تئوری «دریافت خواننده» د، در پشتیبانی از این تئوری نظریه «افق انتظارات» را طرح کرد) - لوفگانگ آیرز (طرفدار تئوری دریافت خواننده ، برای تحکیم این تئوری در کتاب عمل خواندن این مطلب را عنوان می کند) - استنلی فیش(از معتقدان ثابت قدم نظریه دریافت خواننده - به نظر وی آنچه مهم است تجربه خواننده از متن است نه متن)

ویل دورانت (تاریخ فلسفه) : در فلسفه نظری و عملی کمتر مساله و راه حلی است که قدمًا به آن پرداخته باشند - نظریه عین القضاط همدانی درباره معنا و شعر مبینیم دقیقاً سخن او با نظریه دریافت خواننده و هرمنوتیک جدید همخوانی دارد بیداری فینه گانها (اثر جویس)

متفرکانی که معتقدند می توان به معنای اصلی متن و یا به دریافت تقریبی قصد و نیت نویسنده و شاعر دست یافت به خاطر اسلام‌شناس در قرن نوزدهم هرمنوتیک سنتی - و نظریه پردازان متأخری که درک مقصود اصلی متن را ناممکن می انگارند هرمنوتیک مدرن با جدید می نامند اصطلاح دور یا حلقه ادراک: این که شناخت جزء تنها از طریق شناخت کل نیز فقط با وجود اجزا (اثار نویسنده) امکان پذیر است. دور باطل نیست

✓ ۱۵- محدودیت های مکتب نقد اسطوره گرا کدام است؟

(الف) بی اعتمایی به زیبایی شناسی (ب) بی اعتمایی به زندگی و تاریخ فردی هنرمند (ج) اعتقاد به اینکه اثر ادبی تجلی ناخودآگاه بشر در روان شاعر و هنرمند است . (د) توجه بیش از حد به دنیای ذهن و غافل شدن از دنیای بیرونی و عینی

مزایای نقد اسطوره گرا : نقد اسطوره گرا، راه و روش مشخصی ندارد

خواننده را با اعماق ناشناخته و تاریک آثار ادبی یا به دیگر سخن با زیر بنای اساطیری آثار ، اشنا نمیکند نقد اسطوره گرا با به دست دادن بن مایه های اساطیری مشترک در آثار ادبی اقوام مختلف ، خواننده را از لغزش در وادی های تعصب و خودپسندی باز می دارد - نقد اسطوره ای به دلیل جذابیت موضوع ، باعث جلب علاقه خواننده به ادبیات میشود .

(سر) جیمز فریزر (کتاب خوشه های زرین-توتمیسم و بروون همسری) کارل گوستاو یونگ (صور خیالی و ناخودآگاه جمعی - روانشناسی ضمیر ناخودآگاه ، روانشناسی و دین - روانشناسی و کیمیاگری «تأثیر بسیاری بر نقد تفسیری ، نقد روانشناسانه و اسطوره گرا داشته») میرجا الیاده (دایره المعارف دین) نورتروپ فرای (کالبد شکافی نقد)

✓ ۱۶- در نقد متنی اطلاعات ضروری برای مصحح چیست (۴مورد) (در نظریه نقد متنی ، مصحح اثر باید چه دانش ها و اطلاعاتی داشته باشد) (اطلاعات و پیش زمینه های لازم برای منتقد نقد متنی کدام هستند(چهار مورد))

(الف) آشنایی با زبان و سبک زمان نگارش اثر (ب) آشنایی با تلمیحات ادبی (ج) آشنایی با علوم و معارف اسلامی ، تاریخ و اساطیر (د) آشنایی با بازی ها ، تفريحات و نوع زندگی در دوره خلق اثر (ه) شناخت نسبی از نجوم ، جغرافیا ، تاریخ و طب (و) شناخت ویژگی زبانی عصر و دوره حلق اثر

۱۷- از میان متون کلاسیک فارس ، ۴ اثر را که به نقد ادبی (نقد تئوریک ، نقد علمی) پرداخته اند همراه با نام مولفانشان بنویسید .

(الف) چهار مقاله یا مجمع النواذر اثر نظامی عروضی (ب) آتشکده آذر اثر آذر بیگدلی (ج) معیار الاشعار اثر خواجه نصیر الدین طوسی (د) حدائق السحر فی دقایق الشعر اثر رشید و طاط (ه) قابوسنامه اثر عنصرالمعالی کیکاووس بن قابوس ترجمان بالغه از محمد رادویانی - لباب الباب از محمد عوفی - المعجم فی معاییر اشعار العجم از شمس قیس

۱۸- دو مورد از مزیت های نقد فرمالیستی را نام ببرید؟

(الف) نظریه پردازان این روش با مطرح کردن ویژگی های ذاتی ادبیات توانستند برای آن تعریفی تقریباً مشخص ارایه دهند (ب) برای زیبایی شناسی و مسایل هنری اثر اهمیت قابل شدن

(ج) فرمالیست ها با قابل شدن به استقلال اثر و جدا کردن آن از خالق اثر و مسائل ارزشی مقدار زیادی از حمله های شدید به آثار خالق را کاستند (د) تجزیه و تحلیل های عالمانه و دقیق ایشان آنچنان تأثیری در نقد ادبی اثر گذاشت که امروزه بسیاری از ناقدان تحت تأثیر آنان بر کنار نیستند (ه) فرمالیست ها با اهمیت دادن به نقش زبانی در ادبیات پای علوم کارسازی چون زبانشناسی را به حوزه بررسی های ادبی باز کردند .

۱۹- زبان و گفتار از دیدگاه فدر دینان دوسوسور را به اختصار بیان کنید؟

گفتار کنش فیزیکی زبان به شکل جمله های خاصی با واژه های خاصی است که به شیوه ای خاص آرایش یافته و توسط آواهای ویژه ای بیان می شوند . گفتار تجلی زبان است اما خود زبان نیست . زبان پیکره ای از داشت مربوط به آواها ، معانی و نحو است که در ذهن جای دارد .

۲۰- فرافکنی را به اختصار توضیح دهید .

نسبت دادن ناآگاهانه عیوب ، امیال و اندیشه های ناپسند خود به دیگران است و درواقع نوعی مکانیسم دفاعی محسوب می شود - در افراد سالم و طبیعی هم وجود دارد و باعث خطای داوری می گردد .

۲۱- در مورد سایه از نظر یونگ به اختصار توضیح دهید .

قسمت پست شخصیت انسان است و همواره با تمایلات مخالف در ناخودآگاه به سر می برد . سایه چیزها را تجسم می بخشد که شخص آنها را در مورد خود نمی پذیرد . ۱- درباره یکی از اصطلاحات آنیموس ، آنیما یا سایه به دلخواه شرح دهید .

آنیما : مظہر طبیعت زنانه در روان مردان است . این روح مونث در وجود مردان اغلب در رویاهای خلسا و آفرینش های هنری تجلی می کند . قدمای نیز با این مفهوم اشنا بودند . آنیموس : مظہر مردانه در ناخودآگاه زنان است .

۲۲- نظام دو بنی را در ابیات زیر بیابید و بنویسید .

(الف) پذیرفت هر مهتری باز و ساو نکرد آزمون گاو با شیر تاو (ایران = شیر توران و دشمنان = گاو)

(ب) که چون ماه ترکان برآید بلند زخورشید ایرانش آید گرند (ایران = خورشید توران = ماه)

۲۳- در بیت زیر از مولانا کدام یک از جنبه های دوران اسطوره آشکار است ؟

باغ سلام میکند سرو قیام میکند سبزه پیاده می رود ، عنچه سوار می رسد (جاندار انگاری یا آنیسم)

نظرات منتقدان نقد سنتی : (نقد تاریخی - اخلاقی - فلسفی)

الف) تاریخ دوره نویسنده و شاعر ب) تاریخ زندگی خصوصی شاعر و نویسنده ج) مذهب شاعر و نویسنده د) مرام فلسفی و کلامی ه) هدف شاعر یا نویسنده از خلق آثار

مزایای نقد سنتی : (الف) نقد سنتی برای خود راه و روش مشخص دارد

ب) نقد سنتی در روشن شدن گوشه های تاریخ زندگی نویسنده و شاعر یا تاریخ دوران او بسیار کارساز است ج) در تحلیل های نقد سنتی ، اوردن شاهد مثال از شاعران گذشته یا معاصر شاعر اهمیت زیادی دارد و این کار ارزشیابی و مقایسه اثر هنرمند را با آثار دیگران اسانتر می کند . د) نقد سنتی باعث طرح زمینه های کلامی ، فلسفی و مذهبی در ادبیات شد و باعث شد تا ادبیا و منتقدانی که به عنوان یک زمینه خاص در ادبیات با چنین حوزه هایی سرو کار نداشتند ، هر چه بیشتر با انگونه مقاومی آشنا شوند .

محدودیت های نقد سنتی : (الف) در نقد سنتی جنبه های زیبایی شناسانه و هنرمندانه اثر در درجه دوم اهمیت قرار دارد

ب) به رابطه اجزای اثر با مفهوم و محتوا آن توجه نمی شود ج) معمولا از دستاوردهای جدید در علمی چون زبانشناسی ، روانشناسی ، اسطوره شناسی ، مردم شناسی و در بررسی و تحلیل اثر ، استفاده نمی شود .

د) بعضی منتقدان این شیوه به دیدگاههای تاریخی و زندگی خصوصی نویسنده و شاعر بیش از حد لزوم پرداخته اند آنچنان که خود اثر را فراموش کرده اند

ه) منتقدان نقد سنتی به برداشت های گوناگون و رنگارنگ یک شعر یا اثر ، اعتقادی ندارند و اغلب اصرار دارند که تنها آنچه آنان با توجه به تاریخ و زندگی نویسنده و شاعر بدان رسیده اند معنای اصلی و کلام اخر است

و) در این نقد معمولا به شاعران و نویسنده‌گانی که ادبیات را در خدمت تعلیم قرار نداده اند توجهی نمی شود .

پیشینه نقد سنتی به سقراط و افلاطون می رسد - منتقد نقد سنتی : ناصر خسرو - حافظ نامه تالیف استاد خرمشاهی - شرح غزلهای حافظ از دکتر حسینعلی هروی

محدودیت های فرمالیسم :

الف) گرچه بعد ها فرمالیست ها از نظریه استقلال اثر تاحدودی عدول کردند اما به هر حال این ایراد به آنها گرفته شده که نمی توان آثار ادبی را کاملا جدا از زمینه های تاریخی و تکوین آن یا جدای از خالق اثر بررسی کرد

ب) به تأثیرات اخلاقی و روانی اثر بر خوانندگان بی اعتماد بودند

ج) فقط به آثار منسجم و خلاق و نوایغ ادبی می پردازند و نقد آثار در درجه دوم یا کم اهمیت تر توجهی ندارند

د) از آنچه که یافتن انسجام و شکل اثر در اشعار غنایی کوتاه و داستان کوتاه ، آسانتر است بیشتر به این دو نوع ادبی تمایل داشتند و در واقع از نقد آثار طولانی ناتوان هستند یا کمتر بدان می پردازند

ه) کاری با آثار تعلیمی یا فلسفی در ادبیات ندارند و درواقع این آثار را ادبی نمیدانند تا نقد کنند

و) به قدری به جزئیات می پردازند که گویی فقط مامور یافتن استعاره و تشییه و پارادوکس در متن هستند و بس

و) بیکتور شکلوفسکی (رنستاکیز واژه) نخستین سند ظهور مکتب فرمالیسم - منتقدان این نقد : یاکوبینسکی - شکلوفسکی - بوریس آخن بام

مزایای نقد ساختار گرا:

(الف) بینش خواننده و منتقد را گسترش می دهد (ب) بررسی های ساختاری در ادبیات ، راه را برای فهم بعضی ابیات مشکل و مغلق فراهم می اورد (ح) با دستاوردهای ساختارگرایی ، بهتر می توان تفاوت انواع ادبی و تحول و تبدل آنها را پی جویی کرد . (د) یافته های ساختارگرایی در انواع ادبی ، می توان منشا و موطن اصلی آنها را یافت

حدودیت های نقد ساختار گرا:

(الف) در بررسی های ساختاری ، ارزش فرهنگی اثر اهمیتی ندارد . هدف ساختار گرا رسیدن به ساختار است خواه دریک متن درجه سوم ادبی خواه دریک شاهکار (ب) ساختار گرایی به مفهوم اثر کاری ندارد (ج) به نظر ایگلتون ، ساختارگرایان نگران آن نبودند که محصول ادبی چگونه مصرف میشود و این که وقتی مردم آثار ادبی را می خوانند چه اتفاقی می افتد .

(د) به نظر رامان سلن ، ساختارگرا نه تنها مولف که متن را کنار می نهد . متن مهم نیست ساختار آن مهم است (ه) ساختار گرایی به طور اجتناب ناپذیری ناچار است بسبت به زیبایی شناسی آثار بی توجه باقی بماند.

در سهایی درباره زبانشناسی همگانی (فریدنیان دو سوسور) – ولادیمیر پراپ (ریخت شناسی قصه های پریان) – کلود لوی استراوس (ساختارهای ابتدایی خویشاوندی - توئیسمیسم – اندیشه وحشی – مردم شناسی ساختاری – علم یا منطق اساطیر) از دیدگاه روش شناسانه ، دقیق ترین و کاملترین بررسی ساختاری محسوب میشود (کریستف بالایی و میشل کوبی پرس (فرانسوی و بلژیکی) کتاب مشترکشان (سرچشممه های داستان کوتاه فارسی) – درد دل ملاقربانعلی (محمد علی جمالزاده) اولریش مارزلف (کتاب طبقه بندی قصه های ایرانی)

مزایای نقد روانشناسانه :

(الف) نقد روانشناسانه ، برای درک رازهای درون اثر و عبور از سطح ظاهری آن به باطن و ژرفای اثر بسیار کارساز است

(ب) از طریق نقد روانشناسانه است که می توان در مورد حالات روحی بشر – ادبیات صحنه نمایش آن است – به کنکاش پرداخت و به خود شناسی رسید . (ح) اصول روانکاوی بر بینش و تفسیر بسیاری از نویسندها و شعراء و هنرمندان قرن بیستم از زندگی و انسانیت تاثیر نهاد – بصیرت آنها را وسعت بخشید و به خلق آثاری بدیع و موشکافانه انجامید

(د) تفسیر روانشناسانه به همراه نقد سنتی ، ابزاری ارزشمند برای شناخت شخصیت و حالات روحی خالق اثر است .

حدودیت های نقد روانشناسانه:

(الف) به دلیل محدودیت های خاص خود ، به زیبایی شناسی آثار توجهی ندارد (ب) ناقدان مکتب رانشناسی اغلب سعی دارند با عینک های از پیش آماده مثلاً تئوری های صرفاً فرویدی آثار هنری را به اجبار در چارچوب فرمولهای از پیش ساخته خود جای دهند

(ج) متأسفانه نقد روانشناسانه بسیار تخصصی است بنابراین معمولاً آن که به تفسیر روانکاوانه ادبیات می پردازد یا روانکاوی بدون تبحر در ادبیات یا ادبی است که اطلاعات او از روانشناسی تخصصی نیست

(د) در تئوری های روانشناسی ، خصوصاً نظریات فروید ، راجع به شخصیت زن یا چیزی وجود ندارد یا ناقص و نارسا است ؛ در نتیجه منتقد این مکتب در این باره اغلب دستائش تهی است .

این نقد با افلاطون شروع شد (رساله فدروس ؛ شعر حقیقی را نوعی هذیان دانست) – ارسسطو برای نمایش تراژدی ، تاثیر سیک شدگی و تزکیه قابل شد (تفسیر روانشناسانه) احساس تخلیه روانی (سیک شدگی) یا کاتارسیس

نقد روانشناسانه با گستردگی امروزی با نظریه (ناخودآگاه) فروید – قبل از فروید هربارت یا فخرن بحث کردنند اما تدوین و تبیین تئوری ناخودآگاه و بحث های دقیق آن مرهون کشفیات فروید است – کارل گوستاو یونگ – آلفرد آدلر (پیرون فروید) با نظریه لبیدو مخالفت کردنند آدلر احساس کهتری را نیروی تعیین کننده اولیه در رفتار انسان محسوب می کرد

روانشناسانی که در خلق آثار خود از جنبه های روانشناسانه غافل نیستند؛ جیمز جویس – ویرجینیا وولف – فاکنر – ناباکف – چوبک – هدایت

كمدی غوکان از اریستوفان (قدیمی ترین مأخذ بدست آمده در زمینه نقد ادبی «یونانی»)

افلاطون کتاب جمهوری – رساله ایون یا شعر و شاعری

ارسطو : اولین کسی که به دنبال تبیین نظام قانونمند در نقد ادبی (برونه تی ییر منتقد فرانسوی : امروزه مسائل فن نقد در نزد ما همان است که نزد ارسسطو بوده) کتاب فن شعر

متکفران و منتقدان روم : سیسرونون – هوراس – سینکا (دانته آلی گیه ری (ایتالیا) (کمدی الهی – پایه گذار رنسانس اروپا)

قدیمی ترین جایگا نقد شعر عرب جاهلی در بازارهای اطراف مدینه و مکه و طائف

اسناد مکتوب در نقد ادبی از اعراب : مربوط به دوره عباسیان

بزرگترین منتقدان ادبیات ، فرهنگ و تاریخ عرب : جمیحی (طبقات الشعرا) – ابن قتیبه (الشعر والشعراء) – جاحظ (البيان و التبیین – الحیوان – الناج – البخلاء)

قسمتهایی از اوستا مثل گانه‌ها و بعضی متون پهلوی مانند درخت آسوریک یا یادگار زریران از مقوله شعر هستند. ایرانیان از دوره اشکانیان با فرهنگ و ادب و تمدن یونان آشنا شدند. انوشه‌روان ساسانی با فلسفه افلاطون آشنا بود - قدیمی ترین نمونه‌های نثر جامانده به زبان فارسی دری: مقدمه شاهنامه ابومنصوری

مصححان بزرگی چون علامه قزوینی - دکتر قاسم غنی - دکتر خانلری (تصحیح کتاب حافظ) شاهنامه مسکو(فردوسی) : ی. برتس - آ. برتس - او. اسمیرانوا - ل. گوزلیان - م. عثمانف - ع. طاهر جانوف تصحیح متنی منقح و تقریباً نزدیک به زبان مولانا از شرق شناس معرف (رینولد نیکلسون از مشنوی) مجتبی مینوی از کلیله دمنه نصر الله منشی (تصحیح)

تقد نو: نظریه «رابطه یا اشتراک عینی» از تی. اس. الیوت

منتقدان مکتب نقد نو: ویمست و بردزی نام ناواران مکتب: کلینت بروکز - رابت پن وارن - آلن تیت

ابرمز (فرهنگ اصطلاحات ادبی) نظریه (سوء تعبیر غرضی) و (نظریه تعبیر تلقینی) ویمست و بردزی

جان کرو رنسام (کتاب نقد علمی آی. ا. ریچاردز) - هفت گونه ابهام (ویلیام امپسون)

از نظر سوسور اصل ساختار زبان بشی در تمام دنیا به دو رابطه مهم و اساسی محورهای همنشینی و جانشینی بر میگردد.

پساختار گرایان: رولان بارت - ژاک دریدا - میشل فوکو (بارت و دریدا با پیروی از نظریه چارلز سندروس پرس فیلسوف آمریکایی بحث نشانه شناسی در زبانشناسی ساختارگرا را ناکارآمد دانستند) رولان بارت هنگام نقد داستان سارازین اثر بالزاک کاری ظاهرا ساختار گرایانه شیوه به کار ولا دیمیر پر اپ انجام داد) - نظریه مرگ مولف از رولان بارت - ادوارد سعید منتقد ادبی از پیروان آمریکایی و فلسطینی تیار فوکو - ژولیا کریستوا از همکاران رولان بارت از دیگر پساختار گرایان است -

رمان بیت نوشته سنکلر لوئیس - ژاک لاکان مفسر نظریه فروید که پساختار است

تاریخ جهانگشای نوشته عطاملک شمس الدین محمد جوینی - آثار الایچی از ابوریحان

واضع فلسفه یا نگرش پدیدار شناسانه: ادموند هوسرل

به تهی کردن ذهن از محتویات مزاحم در شناخت کاهش یا ساده سازی پدیدار شناختی می‌گویند

منتقدان مکتب ژنو از جمله: ژرژ پوله - ژان پیر ریشارد

از نظر فروید، روان انسان به سه بخش تقسیم می‌شود: خود آگاه (آن قسمت از ذهن است که در واقع فعالیت آگاهانه خود را با آن انجام می‌دهیم همان من درون خمیم که در حالت هوشیاری به وجود آن اگاهیم) - نیمه آگاه (آن قسمت از فرآیندهای ذهنی است که اگر چه فراموش شده یا از فعالیت آن آگاهی نداریم، اما به راحتی یا تחת شرایطی به سطح خود آگاه می‌آید) - ناخود آگاه: آن قسمت از ذهن و فعالیت ذهنی است که از وجود آن آگاهی نداریم؛ اما تاثیر خود را بدون اراده و اختیار ما بر رفتار و تصورات ما می‌نهد)

هنگامی که فشار نیروهای نا خود آگاه آنچنان زیاد شود در تضاد و تعارض کامل با زندگی آگاهانه شخص قرار گیرد به طوری که از واپس زنی آن ناتوان گردد موجب روان تزندی فرد می‌شود

از نظر فروید ساختار شخصیت انسان از سه نظام عمدۀ تشکیل می‌گردد:

نهاد (**Id**): منبع انرژی روانی است؛ کودک با نهادی فعال متولد می‌شود. اهداف نهاد اجتناب از درد و کسب لذت است. نهاد بدون نظارت من و فرمان حالتی مخرب دارد از آنجا که عامل نهاد در درون انسان تنها به دنبال کسب لذت است در نتیجه منطق، اصول اخلاقی یا ارزشی نمی‌شناسد - نهاد خشونت طلب و پرخاشگر است اما انسان برای دفاع از خود آنجا که به حمله و تخریب نیاز دارد به انرژی و تمایلات نهاد نیازمند است.

فرامن (**Superego**): نظام دیگری در شخصیت انسان است برای حفاظت از ارزشها و حریم جامعه شکل می‌گیرد؛ فرمان در نتیجه بایدها و باید ها، تربیت اخلاقی، مذهبی در وجود افراد به تدریج از کودکی شکل می‌گیرد. کار فرمان دفاع از ارزشها یی است که والدین، جامعه و مذهب به او اموخته اند. این فرمان تمایلات ناپسند را به قسمت ناخود آگاه ذهن می‌راند و از طریق من یا مستقیماً بر دهان نهاد لگام می‌زند. اگر نهاد از فرد شیطان می‌سازد فرمان از وی فرشته ای ایثارگر خلق می‌کند - نهاد با منطق بیگانه است فرمان شدیداً احساس گرا است و خواستار فداشدن بیچون و چرای شخص در راه دیگران است - پلیس و جدان است

من (**Ego**): من از منطق و اصل واقعیت ها در جامعه پیروی می‌کند. من پیوند فرد را با جهان خارج برقرار کرده و سلوک شخص را با جامعه و واقعیت زمان او، ممکن می‌سازد - من ناجار است میان دو نظام احساسی و بدون منطق یعنی نهاد و فرمان تعادل برقرار سازد

لیبیدو: عاملی است غریزی و پر از انرژی در درون نهاد که تمایل به تسلط، بقا و فاعلیت دارد؛ نیرویی که در میازده با مرگ می‌کوشد انسان را در هر زمینه به پیروزی و برتری برساند. فروید این نیرو را شهوت (لیبیدو) نامید (همان شهوت جنسی) - تغییر شکل لیبیدو را تصعید نامید.

فروید آثار هنری را با توجه به تصعید روانی در هنرمند، دارای مبنای جنسی دانست از این ر و همه تصاویر مقرر، پهنه و افتاده را مانند گل، کاسه، بشقاب، غار، رودخانه، دریا، زمین از جمله نماد مادینگی و بر عکس همه تصاویر که طولشان از قطرشان بیشتر است را نظیر قلعه، کوه، برج، مار، شمشیر، خنجر، گرز، کوپال نماد نرینگی

تفاوت نظریات آدلر و فروید: فروید نقش گذشته را در تاثیر گذاری بر رفتار مورد تاکید قرار می‌دهد - جهت گیری آدلر استوار بر آینده است - بخش اساسی نظریه فروید را تقسیم شخصیت به بخش‌های مجرزاً تشکیل میدهد آدلر بر وحدت شخصیت تاکید دارد - آدلر معتقد است که رفتار انسان نه به وسیله نیروهای زیست شناختی

غیریزه بلکه به وسیله عوامل اجتماعی تعیین می‌شود - از دیگر اختلافات آدلر با فروید در اهمیت خود آگاهی است، فروید تاکید بر تعیین کننده های ناخود آگاه رفتار دارد آدلر تکیه بر ناخود آگاه دارد.